

NAGRODA IM. EDWARDA J. WENDE

2017

Salus rei publicae suprema lex esto

NAGRODA IMIENIA EDWARDA J. WENDE została utworzona w 2003 roku z inicjatywy Rodziny w celu uhonorowania pamięci Edwarda Joachima Wende – adwokata – w czasach PRL obrońcy politycznie prześladowanych, po 1989 roku senatora i posła III RP, niezależnego w poglądach i odważnego w ich głoszeniu.

NAGRODA JEST PRYZNANAWANA PRAWNIKOM I OSOBOM ZAANGAŻOWANYM W DZIAŁALNOŚĆ PUBLICZNĄ za szczególne dokonania na polu krzewienia i podnoszenia kultury prawnej, realizacji idei państwa prawa oraz za działania mające na celu zachowanie i rozwój tak polskiego, jak i europejskiego dorobku prawnego, umacnianie demokracji i miejsca Polski w Europie.

NAGRODA PRYZNANAWANA JEST OSOBOM FIZYCZNYM, KTÓRE:

- działają zgodnie z zasadami etyki zawodowej i profesjonalizmu,
- w swojej działalności wyróżniły się odwagą cywilną i niezłomnością zasad,
- bezinteresownie działają na rzecz dobra publicznego.

NAGRODĘ PRYZNAJE POWOŁANA W TYM CELU KAPITUŁA W SKŁADZIE:

prof. Leon Kieres – Przewodniczący Kapituły	red. Anna Wojda
Czesław Bielecki	mec. Tadeusz Wolfowicz
prof. Jerzy Buzek	prof. Andrzej Zoll
George Dobry	mec. Andrzej Zwara
mec. Andrzej Kalwas	Dorota Pieńkowska (Fundacja dla Polski)
Teresa Romer	Jan Maria Rokita, laureat Nagrody w 2003 r.
ks. Jan Sikorski	prof. Witold Kulesza, Laureat Nagrody w 2004 r.
bp Zdzisław Tranda	prof. Marek Safjan, Laureat Nagrody w 2006 r.
mec. Jacek Trela	mec. Jacek Taylor, Laureat Nagrody w 2007 r.
mec. Tomasz Wardyński	mec. Marek Antoni Nowicki, Laureat Nagrody w 2008 r.
Agnieszka Wende-Wünsche	prof. Stanisław Waltoś, Laureat Nagrody w 2009 r.
Małgorzata Wende-Wardyńska	prof. Adam Daniel Rotfeld, Laureat Nagrody w 2012 r.
mec. Jakub Wende	mec. Mikołaj Pietrzak, laureat Nagrody w 2013 r.
Piotr Wende	

Gospodarzem Nagrody im. Edwarda J. Wende jest Fundacja dla Polski, która wspiera osoby indywidualne i instytucje w prowadzeniu własnej działalności filantropijnej, przekazując wiedzę, jak skutecznie pomagać. Upowszechnia dobre praktyki i doświadczenia na temat możliwości angażowania się w działalność filantropijną oraz promuje najbardziej efektywne formy działań społecznych. Prowadzi doradztwo filantropijne i zarządza powierzonymi jej funduszami filantropijnymi.

Fundacja dla Polski,
ul. Kłopotowskiego 6/61, 03-717 Warszawa
fdp@fdp.org.pl, www.fdp.org.pl

Patronem prasowym i partnerem Nagrody jest dziennik „Rzeczpospolita”

NAGRODA IM. EDWARDA J. WENDE

„Człowiek, który swój adwokacki zawód traktował jak służbę i jak wyzwanie. Służył zawsze gnębionym i poniżonym. Doskonały mówca, władca słowa, bezlitosny dla zła i pełen szacunku dla poglądów przeciwnika. Był w pełnym znaczeniu tego słowa człowiekiem idei, bez oglądania się na koniunkturalne mody. I był lojalnym przyjacielem, na którego można było liczyć w złych chwilach, a zarazem barwnym, dowcipnym, uroczym kompanem. Kochał życie i umiał z niego korzystać.

przyjaciele: Zbigniew Bujak, Władysław Frasyniuk,
Bronisław Geremek, Jan Lityński, Tadeusz Mazowiecki,
„Gazeta Wyborcza”

„Znakomity prawnik i adwokat, nobilitował zawód piękną postawą moralną. Bardzo często zabierał głos w ważnych debatach publicznych, a jego opinia liczyła się niezwykle mocno. Od 1989 r. jako jeden z najwybitniejszych parlamentarzystów, wspomagał twórczo i kompetentnie budowę odrodzonej Rzeczypospolitej, zwłaszcza jej prawodawstwo.

Tomasz Wotek, „Życie”

„Śmierć Edka dopisuje się do coraz dłuższej listy polskich narodowych strat. (...) Do tych, którzy zrobili już wszystko, co przyzwoici ludzie powinni w życiu zrobić, ale którzy mogli – choćby w Trybunale Stanu – wyznaczyć swoim doświadczeniem i autorytetem praktyczne granice między dobrem i złem, między tym, co w polityce wolno i czego nie wolno robić. (...) ubywa mi z widzialnego świata kolejna postać wielkiego kalibru.

Piotr Nowina-Konopka, „Wprost”

„Edward Wende był wielkim patriotą, wybitnym prawnikiem. Z przeciwnikami polemizował z wielką klasą, nikogo nie raniąc. To był prawdziwy arbiter politycznej elegancji.

Lech Wałęsa, „Wprost”

„Jako adwokat był (...) niebywale odważny. Także poza salą sądową. Gdy przyjeżdżał do nas do więzienia, wymuszał na naczelnikach korzystne dla nas decyzje. Wynosił od nas grypsy. Nie wszyscy mieli tyle odwagi w tamtych czasach.

Leszek Moczulski, „Wprost”

„To był wybitny prawnik, znany z przywiązania do sprawy niepodległości, wolności i praworządności. Prawdziwy obywatel polityk. Był szanowany nawet przez przeciwników, bo miał w sobie coś, co łączy, nie dzieli.

Tadeusz Mazowiecki, „Rzeczpospolita”

„Człowiek o wielkiej prawości, o niezłomnych przekonaniach, zawsze uczciwy, wybitny prawnik i król życia. Można go scharakteryzować jako człowieka wielkiej prawości charakteru, o niezłomnych przekonaniach. W życiu politycznym postępował zawsze uczciwie i do śmierci dochował wierności tym wartościom.

Tadeusz de Virion, „Życie”

Fundusz im. E. J. Wende istnieje wyłącznie dzięki hojności firm, instytucji i osób prywatnych.

Wpłaty prosimy kierować na konto:

FdP – Fundusz im. E. J. Wende,
BRE Bank SA 82 1140 1010 0000 5294 4600 1014

Darczyńcy XII edycji Nagrody:
Kancelaria Prawna Pietrzak Sidor i Wspólnicy
Kancelaria Adwokacka Marka Żórawskiego
oraz osoby prywatne

Byłem obrońcą księdza Jerzego i będę nim nadal. (...) Zobowiązuje mnie do tego nie tylko wzgląd na pamięć księdza Jerzego i Jego dobre imię, ale i zasady elementarnej przyzwoitości obrony człowieka, który już sam bronić się nie może.

Fragment wystąpienia Edwarda J. Wende w Sądzie Wojewódzkim w Toruniu w procesie o zabójstwo ks. Jerzego Popiełuszki

Edward Joachim Wende

Urodził się w Warszawie 16 sierpnia 1936 r. jako syn Edwarda Karola – adwokata i Anieli Karoliny z Ziółkowskich – historyka. Wojnę i okupację przeżył w Warszawie, dopiero po Powstaniu Warszawskim przeniósł się z rodzicami do Kalisza – rodzinnego miasta matki. W 1953 r. zdał maturę w męskim gimnazjum im. Adama Asnyka. Ukończył studia prawnicze na Uniwersytecie Wrocławskim.

W Warszawie odbył aplikację sędziowską i adwokacką zakończoną w 1976 r. egzaminem adwokackim. Specjalizował się w sprawach karnych i prawie rodzinnym.

W latach 70. bronił robotników Ursusa, w 80. występował jako obrońca w trudnych procesach politycznych działaczy opozycyjnych, m.in. Bronisława Geremka, Janusza Onyszkiewicza, Klemensa Szaniawskiego, Leszka Moczulskiego, księdza Jerzego Popiełuszki oraz wielu innych. Bezinteresownie bronił

ludzi niewinnych w czasach, w których niewielu potrafiło wykazać się taką odwagą i determinacją.

W słynnym procesie zabójców księdza Jerzego w Toruniu był pełnomocnikiem oskarżycieli posiłkowych – rodziny księdza i Waldemara Chrostowskiego. Tę samą rolę pełnił potem w procesie generatów SB – W. Ciastonia i Z. Płatka.

W 1989 r. został wybrany na Senatora III RP z Ziemi Kaliskiej. Pozostał senatorem II kadencji i został wybrany posłem w III kadencji Sejmu RP. Był członkiem senackiej Komisji Spraw Zagranicznych, Komisji Praw Człowieka i Praworządności, Komisji Inicjatyw i Prac Ustawodawczych, członkiem Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych Sejmu, wiceprzewodniczącym Komisji Odpowiedzialności Konstytucyjnej, członkiem międzyparlamentarnej Grupy Polsko-Litewskiej. Był też członkiem Rady Regionalnej Unii Wolności oraz jej Rady Krajowej.

W 1991 r. został pierwszym po 50 latach Konsulem Honorowym Wielkiego Księstwa Luksemburga w RP. W 1995 r. pełnił funkcję pełnomocnika sztabu wyborczego Lecha Wałęsy. Był dwukrotnie powoływany na stanowisko sędziego Trybunału Stanu.

Na przełomie lat 2001 i 2002 przygotowywał się do pracy w Instytucie Pamięci Narodowej w charakterze doradcy dyrektora Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Te plany przerwała choroba.

27 maja 2002 r. został odznaczony przez Prezydenta RP Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski „Polonia Restituta”.

Zmarł po ciężkiej chorobie 28 maja 2002 r.

LAUREAT XII EDYCJI NAGRODY IM. EDWARDA J. WENDE

PROF. Jerzy Zajadło

Urodził się w dniu 28 sierpnia 1954 roku w Gdańsku.

Jest cenionym publicystą prawnym, komentatorem procesów legislacyjnych i reformy sądownictwa w prasie oraz mediach elektronicznych. Autor ponad 300 opracowań naukowych, monografii i artykułów oraz haseł encyklopedycznych, wśród których do najbardziej cenionych należą: monografia „Po co prawnikom filozofia prawa?”, „Dylematy humanitarnej interwencji. Historia-etyka-polityka-prawo”, a także pierwsze w Polsce anglojęzyczne opracowanie wybranych zagadnień z zakresu współczesnej teorii i filozofii prawa „Philosophy of Law” pod wspólną redakcją z profesorem Kamilem Zeidlerem. Szerokie zainteresowanie wzbudziła także książka „Sędziowie i niewolnicy. Szkice z filozofii prawa”, gdzie na podstawie przykładu niewolnictwa w Ameryce Północnej analizuje pojęcie „nieposłuszeństwa sędziowskiego” oraz konfliktu między prawem a moralnością.

Ukończył studia prawnicze i filozoficzne na Uniwersytecie Gdańskim. Swoje zainteresowania naukowe pogłębiał w trakcie stażu w 1981 roku w Radzie Europy – w Departamencie Praw Człowieka. W 1983 roku otrzymał tytuł doktora nauk prawnych. W latach

1985–1986 był stypendystą Fundacji Alexandra von Humboldta na Uniwersytecie w Kolonii. Egzamin sędziowski zdał w roku 1986. W 2001 roku obronił habilitację dla specjalności: filozofia prawa, teoria prawa. W 2005 roku Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadał mu tytuł profesora nauk prawnych.

W 2015 roku został przyjęty w poczet członków Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie. Od 2017 roku zasiada w Radzie Programowej Archiwum im. Wiktora Osiatyńskiego, niezależnego obywatelskiego centrum analiz, powołanego w celu społecznego monitorowania stanu praworządności, skali nadużyć władzy publicznej oraz stanu przestrzegania praw i wolności obywatelskich w Polsce.

Obecnie kieruje Katedrą Teorii i Filozofii Państwa i Prawa na Uniwersytecie Gdańskim oraz studiami doktoranckimi na Wydziale Prawa i Administracji. Wcześniej kierował tam Zakładem Praw Człowieka.

Za wyróżniającą aktywność naukową i akademicką został uhonorowany nagrodą im. Krzysztofa Celestyna Mrongowiusza „Nauczyciel Roku” oraz Srebrnym Krzyżem Zasługi i Medalem Komisji Edukacji Narodowej.